



Monumentnummer*: 522445

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 oktober 2001**
Kadaster deel/nr **82690/59**

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>				
's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch		Noord-Brabant				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Pelssingel	6			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	11			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	2			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	3			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	4			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	5			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	6			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	7			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	8			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	9			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	10			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	11			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	12			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	13			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	14			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	15			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	16			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	17			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	18			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	19			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	20			5212 RN	's-Hertogenbosch		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Gheert van Calcarplein	21			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	22			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	23			5212 RN	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	24			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	25			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	26			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	27			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	28			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	29			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	30			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	31			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	32			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	33			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	34			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	35			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	36			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	37			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	38			5212 RP	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	8			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	10			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	4			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	6			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	8			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	10			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	12			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	14			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	16			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	18			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	20			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	22			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	24			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	26			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	28			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Geert van Woustraat	57			5212 RJ	's-Hertogenbosch		
Geert van Woustraat	59			5212 RJ	's-Hertogenbosch		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Geert van Woustraat	61			5212 RJ	's-Hertogenbosch		
Pieter Vreedestraat	2			5212 RL	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	7			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	9			5212 PA	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	60			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	61			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	62			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	63			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	64			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	65			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	66			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	67			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Pelssingel	68			5212 PC	's-Hertogenbosch		
Gheert van Calcarplein	1			5212 RN	's-Hertogenbosch		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	C			621
's-Hertogenbosch	C			645
's-Hertogenbosch	C			630
's-Hertogenbosch	C			646
's-Hertogenbosch	C			618
's-Hertogenbosch	C			616
's-Hertogenbosch	C			623
's-Hertogenbosch	C			640
's-Hertogenbosch	C			624
's-Hertogenbosch	C			625
's-Hertogenbosch	C			1057
's-Hertogenbosch	C			614
's-Hertogenbosch	C			606
's-Hertogenbosch	C			617
's-Hertogenbosch	C			647
's-Hertogenbosch	C			635
's-Hertogenbosch	C			631
's-Hertogenbosch	C			1056
's-Hertogenbosch	C			610

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
's-Hertogenbosch	C			637
's-Hertogenbosch	C			644
's-Hertogenbosch	C			613
's-Hertogenbosch	C			615
's-Hertogenbosch	C			612
's-Hertogenbosch	C			642
's-Hertogenbosch	C			622
's-Hertogenbosch	C			605
's-Hertogenbosch	C			620
's-Hertogenbosch	C			604
's-Hertogenbosch	C			608
's-Hertogenbosch	C			636
's-Hertogenbosch	C			639
's-Hertogenbosch	C			609
's-Hertogenbosch	C			638
's-Hertogenbosch	C			633
's-Hertogenbosch	C			641
's-Hertogenbosch	C			629
's-Hertogenbosch	C			611
's-Hertogenbosch	C			626
's-Hertogenbosch	C			634
's-Hertogenbosch	C			643
's-Hertogenbosch	C			607
's-Hertogenbosch	C			632
's-Hertogenbosch	C			648
's-Hertogenbosch	C			619
's-Hertogenbosch	C			627
's-Hertogenbosch	C			603

*Omschrijving***

Inleiding.

In de als stadsgezicht beschermde Bossche wijk De Muntel gelegen reeks ARBEIDERSWONINGEN met plein aan de Pelssingel, het Geert van Calcarplein, de Pieter Vreedestraat en de Geert van Woustraat. De in 1920 door architect H.W. Valk ontworpen woningen werden in 1921 gebouwd in een Kubistisch-Expressionistische stijl in opdracht van woningbouwvereniging 'St. Joseph' (thans SWH). Tekst op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



zandstenen platen op de pijlers in het poortgebouw aan het Geert van Calcarplein: 'Bouwvereniging St. Joseph'/'R.K. VEREENIGING voor GROOTE GEZINNEN'. Het complex omvat in totaal 70 wooneenheden met 11 verschillende woningtypen. De woningbouwvereniging 'St. Joseph' werd in 1919 opgericht op initiatief van de een jaar eerder opgerichte Bossche afdeling van de 'Rooms Katholieke Bond voor Grote Gezinnen'. Doel was de schrikbarende hoge woningnood onder de kinderrijke arbeidersgezinnen te bestrijden. Voorliggend object is het eerste door 'St. Joseph' in De Muntel gerealiseerde woningcomplex. De belangrijkste wijzigingen betreffen de renovaties in de jaren dertig, zestig en tachtig van de twintigste eeuw waarbij de woningen inwendig zijn gemoderniseerd en uitwendig versoberd. Vele van de voor de grote gezinnen ontworpen (slaap-)kamers werden samengetrokken om grotere woonruimten te creëren. De vensters, oorspronkelijk met horizontale roeden, zijn versoberd en langs de gehele achtergevel is een tempex isolatielaag aangebracht.

Omschrijving.

Slingerende reeks woningen bestaande uit een symmetrisch U-vormig deel rondom de noordzijde van het Geert van Calcarplein en een hieraan grenzend symmetrisch langgerekt deel dat voornamelijk aan de Pieter Vreedestraat is gelegen en noord-zuid is gericht. De drielaags bebouwing (deels) uitgezonderd hebben de woningen achter- en voorerven met kleine tuinmuurtjes. In de reeks voornamelijk aansluitende tweelaags rijtjeswoningen onder een plat dak met groot (in 1937 doorgetrokken) dakoverstek. Op de hoeken en centraal in de wand aan het plein drielaags woningen met verspringende gevelwand. Het trasraam van de in kruisverband gemetselde muren bestaat uit donkerbruine baksteen en voor het opgaande muurwerk zijn bakstenen in diverse roodtinten gebruikt. Voor detaillering blauw geglaazuurde baksteen. Verder wordt het muurwerk verlevendigd door bloktandlijsten en horizontaal en verticaal uitkragende sierlijsten. Enkele, dubbele of drievoudig gekoppelde entrees met door pilasters en kleine luifels gevormde portiekjes. Bij een deel van de geblokte pilasters zijn aan de voet bakstenen zitjes aangemetseld. Versoberde vier- en driedelige vensters. Originele roedenverdeling nog bewaard gebleven in een groot deel van de bovenlichten van de entrees en de vensters op de verdiepingen boven de drievoudig gekoppelde entrees, met name aan de Pieter Vreedestraat. Hoekwoningen met klein overhoeks balkon aan de straatzijde en over de lengte lopende balkons aan de achterzijde. De drielaags poortwoning aan het Geert van Calcarplein heeft een brede onderdoorgang op bakstenen pijlers waarop voornoemde tekstplaten. Boven de doorgang een rood terracotta beeld van St. Joseph met kind, de patroonheilige van de woningbouwvereniging. Daarboven in de daklijst als een makelaar in terracotta het wapen van Den Bosch met leeuwen en lindeboom. Aan weerszijden van de doorgang risalerende volumes met de entrees van de poortwoningen. Alhoewel inwendig gemoderniseerd geven de woningen nog een goede indruk van de oorspronkelijke opzet. De tweelaags bouwvolumes bevatten eengezinswoningen met op de begane grond woonkamer en keuken en op de verdieping drie slaapkamers en een berging. De drielaags bouwvolumes bevatten beneden- en bovenwoningen met woonkamer, een keuken en drie slaapkamers. De woonkamers (nu versoberd) waren oorspronkelijk twee kamers-en-suite.

Waardering.

De reeks arbeiderswoningen is van algemeen belang. Het object bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere herinnering aan de grote woningnood onder de kinderrijke arbeidersgezinnen in het begin van de jaren twintig; vanwege het belang voor de ontwikkeling en het doelgroepenbeleid van woningbouwverenigingen; als uitdrukking van de ontwikkeling van het rooms-katholieke verenigingsleven voor wat betreft de zorgtaken op sociaal terrein. Verder vanwege het belang voor de typologie van poortgebouwen en van gevelwanden rondom pleinen. Het object bezit architectuurhistorische waarden vanwege de voor arbeiderswoningen toegepaste kubistisch-expressionistische bouwstijl en daarnaast vanwege de esthetische kwaliteiten van de zeer verzorgde detaillering en ornamentiek.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Het object bezit ensemblewaarden vanwege de ruimtescheppende betekenis van het gehanteerde grondplan voor het aanzien en de stedenbouwkundige opzet van de wijk. Verder vanwege het belang van het beeldbepalende poortgebouw voor de verkeersstromen en verdere stedenbouwkundige ontwikkeling van de Muntel.

Het object is van belang in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de als stadsgezicht te beschermen wijk De Muntel en is vanwege de karakteristieke vorm en het poortgebouw vrij zeldzaam in Brabant.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis